

KUTSESTANDARD

Turvatöötaja, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Turvatöötaja, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Turvaettevõtluse eesmärgiks on tagada lepingulistel alustel kliendi turvalisus ning vara säilimine. Turvatöötaja tööülesanneteks on objekti turvalisuse tagamine, sh läbipääsude tagamine, ringkäikude teostamine ja ohuolukordade lahendamine. Turvatöötaja töötab turvajuhi koordineerimisel, tegutsedes talle antud pädevuse piires iseseisvalt, olles reeglina meeskonna liige. Turvatöötaja töötab turvateenuseid osutavas ettevõttes, täites tööülesandeid kliendi objektil.

Lisaks turvatöötaja kutsele on turvateenistuja kutsealal turvajuht, tase 5 kutse, kes korraldab ja juhib turvateenuste osutamist.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töökoha/tööpiirkonna ettevalmistamine

1. Tööpiirkonna ülevaatamine
2. Töövahendite kontrollimine.
3. Puuduste kõrvaldamine.

A.2.2 Valveobjekti (isiku, vara või korra) valvamine ja kaitsmine

1. Valveobjekti valvamine.
2. Valveobjekti kaitsmine.
3. Korra tagamine üritusel.

A.2.3 Isiku ajutine vabaduse piiramine

1. Isikute tegevuste piiramine/tõkestamine.
2. Isiku kinnipidamine.
3. Isiku tuvastamine.
4. Kinnipeetu üleandmine.
5. Sündmuskoha puutumatuse tagamine.

A.2.4 Füüsilise jõu, erivahendite ja relvade kasutamine

1. Füüsilise jõu kasutamine.
2. Käeraudade kasutamine.
3. Gaasipihusti kasutamine.

A.2.5 Ohu- ja eriolukordade ennetamine ja tegutsemine nendes

1. Tuleohutuse tagamine ja tegutsemine tulekahju korral.
2. Tegutsemine muudes ohuolukordades.

A.2.6 Valvealase informatsiooni käitlemine

1. Jälgimine ja informatsiooni analüüs.

2. Informatsiooni vahetamine ja edastamine.
3. Sündmuse dokumenteerimine.

A.2.7 Tehniliste süsteemide kasutamine

1. Valveseadmestike kasutamine.
2. Tuleohutuspäigaldiste kasutamine.
3. Sidevahendite jt infoedastusvahendite kasutamine.
4. Mehaanilise kaitse vahendite kasutamine.

A.2.8 Läbipääsurežiimide tagamine

1. Läbipääsuõiguse tuvastamine.
2. Isiku, temaga kaasas olevate esemete ja transpordivahendite kontrollimine.

A.2.9 Raha ja väärtpaberite saatmine

1. Raha ja väärtpaberite saatmine jalgsi.
2. Raha ja väärtpaberite saatmine/vedamine transpordivahendiga.

Valitavad tööosad

A.2.10 Inkassatsioon

1. Raha, väärtpaberite ja väärtuste vastuvõtmine ja üleandmine.
2. Inkassatsiooni teostamine jalgsi.
3. Inkassatsiooni teostamine sõidukiga.
4. Relvade, turvaseadmete ja -vahendite kasutamine raha, väärtpaberite ja väärtuste veol.

A.2.11 Isikukaitse

1. Isikukaitse planeerimine ja korraldus.
2. Kaitstava isiku vastuvõtmine objektil (eelihukaitse).
3. Isikukaitse teostamine jalgsi liikumisel (lähikaitse).
4. Isikukaitse teostamine sõidukiga (mobiilkaitse).

A.2.12 IT-vahendite kasutamine turvatöös

1. Info ja andmete kasutamine.
2. Tehnoloogia kasutamine.
3. Protsesside juhtimine.

A.2.13 Juhtimine ja juhendamine

1. Turvatöö ettevalmistamine.
2. Turva-/ valvetöötaja valveobjektipõhine juhendamine.
3. Koostöö erinevate ettevõttesiseste ja -väliste isikute ning asutustega.
4. Ohuolukordade juhtimine.
5. Meeskonna juhtimine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Turvatöötaja töö on korraldatud töögraafiku alusel erineva pikkusega nii päevastes kui öistes vahetustes, sõltumata puhkepäevadest ja riigipühadest.

Turvatöötaja töötab nii sise- kui ka välitingimustes, sõltumata ilmastikuoludest ning teeb füüsilist pingutust nõudvat tööd (sundasendid, ebaühtlane füüsiline koormus).

Turvatöötaja võib kokku puutuda ohuteguritega (emotsionaalsed ja füüsilised rünnakud, kõrgendatud emotsionaalne pinge jm).

A.4 Töövahendid

Turvatöötaja peamiseks töövahenditeks on sidevahendid, relvad (sh tulirelv vastavalt relvaseadusele ning talle antud õiguslikule loale/pädevusele) ja erivahendid, valve- ja ohutussüsteemid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Turvatöötaja töö eeldab distsiplineeritust, ausust, seaduskuulekust ja kohusetundlikkust. Vajalikud on hea stressitaluvus ja tasakaalukus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus
Turvatöötaja hariduslik ja kutsealane ettevalmistus on reguleeritud turvaseadusega.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Turvatöötaja.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Töötamist turvatöötajana reguleerib turvaseadus ja sellest tulenevad õigusaktid.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.9 ning läbiv kompetents B.2.14. Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.10 – B.2.13.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töökoha/tööpiirkonna ettevalmistamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. kontrollib valveobjekti (vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid) terviklikkust oma vastutusosal, arvestades objekti eripära ning dokumentatsiooni; 2. kontrollib töövahendite olemasolu oma vastutusosal vastavalt valveobjekti dokumentatsioonile; kontrollib talle väljastatud töövahendite korrasolekut vastavalt töövahendile kehtestatud nõuetele; 3. kõrvaldab kontrolli tulemusena avastatud puudused ja ohud oma pädevuse piires, järgides töökorralduslikke dokumente.	
B.2.2 Valveobjekti (isiku, vara või korra) valvamine ja kaitsmine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. jälgib valveobjektil kehtivate eeskirjade täitmist; fikseerib rikkumised vastavalt korrale; arvestades rikkumise iseloomu edastab teabe vastavalt kehtestatud korrale; 2. avastades valveobjektile suunatud ohu või rikkumise, hindab selle iseloomu ja sekkub vastavalt olukorrale; tõrjub ohu või kõrvaldab rikkumise, järgides seadusest tulenevaid õigusi ja kohustusi; 3. tagab üritusel korda (valvab ja kaitseb) vastavalt juhiste ja oma rollile turvameeskonnas.	
B.2.3 Isiku ajutine vabaduse piiramine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. piirab/tõkestab isikute õigusvastase tegevuse vastavalt õigusaktidele; 2. peab isiku kinni vastavalt õigusaktidele, tagades tema põhiõigused; 3. tuvastab kinnipeetud isiku, lähtudes õigusaktidest; 4. annab kinnipeetu üle politseile või ravigasutusele, lähtudes õigusaktidest; 5. tagab sündmuskoha puutumatuse ja asitõendite säilimise vastavalt õigusaktidele.	
B.2.4 Füüsilise jõu, erivahendite ja relvade kasutamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. kasutab füüsilist jõudu vastavalt õigusaktidele; 2. kasutab käeraudu vastavalt õigusaktidele; 3. kasutab gaasipihustit vastavalt õigusaktidele.	
Teadmised: 1) Relvade, erivahendite ja füüsilise jõu kasutamine lähtuvalt turvaseadusest ning relvaseadusest	

B.2.5 Ohu- ja eriolukordade ennetamine ja tegutsemine nendes	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. täidab objekti tuleohutusnõudeid; jälgib objektil tuleohutusnõuete täitmist; tulekahjuhäire või tulekahju avastamise korral teavitab Häirekeskust ja asjakohaseid isikuid vastavalt kehtestatud korrale; hindab olukorda ja tegutseb vastavalt evakuaatsiooni plaanile; kasutab sobivaid tulekustutusvahendeid, lähtudes tulekahju eripärast; teeb koostööd päästjatega; 2. avastades valveobjektil ohu inimese elule ja tervisele ning kliendi varale (äkkrünnak, pommioht, loodusõnnetus jm) fikseerib ohu vastavalt korrale; kõrvaldab ohu või edastab pädevale isikule/organisatsioonile teabe ohu kõrvaldamiseks; jälgib olukorda kuni ohu kõrvaldamiseni; edastab teabe vastavalt kehtestatud korrale.	
B.2.6 Valvealase informatsiooni käitlemine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. hindab valveobjekti, töötleb operatiivselt infot, reageerib antud hinnangule ning otsustab tegutsemisviisi vastavalt muutunud olukorrale ja kehtestatud korrale; jälgib olukorda valvepiirkonnas eesmärgiga avastada valveobjekti ohustavaid tegureid; 2. vahetab ja edastab informatsiooni vastavalt kehtestatud korrale; 3. dokumenteerib sündmuse vastavalt töö korraldusele ja õigusaktidele.	
B.2.7 Tehniliste süsteemide kasutamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. eristab ja tuvastab häiresignaali põhjuseid, arvestades valveseadme kasutusjuhendit; valvestab objekti vastavalt töökorraldusele; kasutab valvepiirkonnas olukorra jälgimiseks videosüsteeme; käitleb videosalvestuse materjale vastavalt kehtestatud korrale ja oma pädevusele; 2. eristab ja tuvastab tulekahju häiresignaali asukoha ja häire liigi, arvestades süsteemi kasutusjuhendit ja süsteemide üldpõhimõtteid; hindab saadud teavet; valib edasise tegutsemisviisi, lähtudes kehtestatud korrast ja oma pädevusest; 3. kasutab teabe vahetamiseks sidevahendeid jt infoedastusvahendeid lähtuvalt objekti eripärast, järgides sidepidamiseeskirja; 4. kasutab mehaanilise kaitse vahendeid vastavalt objekti eripärale ja arvestades vahendite tööpõhimõtteid ja kasutusjuhendit.	
B.2.8 Läbipääsurežiimide tagamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. tuvastab sobiva meetodiga isiku või transpordivahendi läbipääsuõiguse, lähtudes objektis kehtivatest reeglitest; 2. teostab sobiva meetodiga isiku, temaga kaasas olevate esemete ja transpordivahendite kontrolli, arvestades õigusakte ja ohutusreegleid.	
B.2.9 Raha ja väärtpaberite saatmine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. tagab jalgsi saatmisel raha ja väärtpaberite puutumatuse vastavalt õigusaktidele ja regulatsioonidele; 2. tagab transpordivahendiga saatmisel/vedamisel raha ja väärtpaberite puutumatuse vastavalt õigusaktidele ja regulatsioonidele.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.10 – B.2.13.

B.2.10 Inkassatsioon	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. võtab raha, väärtpaberid ja väärtused enda vastutusele vastu ning annab enda vastutuselt üle vastavalt õigusaktidele ja regulatsioonidele; täidab vastutuse üleminekuks vajaliku dokumentatsiooni; 2. teostab jalgsi raha, väärtpaberite ja väärtuste transporti vastavalt kehtestatud regulatsioonidele, arvestades piirkonna ja objektide eripäraga; 3. teostab sõidukiga raha, väärtpaberite ja väärtuste transporti vastavalt regulatsioonidele, arvestades piirkonna ja objektide eripäraga; tunneb erinevate inkassatsioonis kasutatavate sõidukite kasutusjuhendeid;	

4. kasutab inkassatsiooni läbiviimisel erinevaid relvi, turvaseadmeid ja -vahendeid, arvestades kasutus- ja tööjuhendeid.	
B.2.11 Isikukaitse	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. planeerib isikukaitset, arvestades isikukaitse põhimõtteid ja meetmeid; täidab isikukaitsega seotud dokumente ja aruandlust; 2. eelkontrollib kaitstava isiku planeeritavad viibimiskohad, liikumisteedkonnad ja objektid ning selgitab välja võimalikud ohud; ennetab, väldib ja kõrvaldab ohtusid; võtab kaitstava isiku objektile vastu; vahetab asjakohast infot; 3. kasutab jalgsi liikumisel erinevaid formsioone; tunneb ära ründeohu ja/või ründe kaitstava isiku suhtes ja tõrjub seda; 4. teab sõidukite formsioone liikumisel ning peatumisel; ennetab ja väldib eriolukordasid ning tõrjub ründeid liikumisel sõidukitega; teab kolonni moodustamise ja liikumise põhimõtteid; kasutab navigatsiooniseadmeid.	
B.2.12 IT-vahendite kasutamine turvatöös	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kogub andmeid vastavalt juhenditele; kasutab ette antud sisestusvorme ja täidab need andmetega kokkulepitud kvaliteeditasemel; tegutseb vastavalt juhendile, tuleb toime üksikute eriolukordadega; 2. töötab vähemalt ühes õpitud operatsioonisüsteemis ja veebisirvijas; eristab lihtsamaid liideseid ja lõppkasutaja seadmeid ning ühendab lihtsamaid asendusseadmeid; märkab oma vastutusalas tavakasutusest erinevate olukordade esinemist tehnoloogias; kasutab IKT baassõnavara, eristab tarkvaras operatsioonisüsteemi ja rakenduste tasemeid; 3. juhib protsesse vastavalt juhendile; märkab ja teatab tavakasutusest erinevate olukordade esinemist oma tööloogis; tegutseb iseseisvalt vastavalt protsessikirjeldusele.	
B.2.13 Juhtimine ja juhendamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. planeerib turvatööd oma vastutusosal vastavalt regulatsioonidele ja lepingulistele kohustustele; planeerib ressursi vastavalt vajadusele; kujundab positiivse, usaldusliku, teineteist toetava töökeskkonna; 2. juhendab turva-/ valvetöötajaid valveobjektipõhiselt vastavalt objekti tegevusjuhenditele; 3. teeb koostööd erinevate ettevõttesiseste ja -välise isikute ning asutustega vastavalt regulatsioonidele; 4. juhib kõikide ohuolukordade korral turvatöötaja tegevusi kuni olukorra lahendamiseni või pädevate isikute saabumiseni; 5. juhib meeskonda- kaasab, suhtleb, annab selgeid ja täpseid juhiseid ning korraldusi meeskonna liikmetele; arvestab meeskonnaliikmete erinevustega, toetab meeskonnaliikmeid ja aitab lahendada tööülesannete täitmisel tekkinud probleeme; teeb ettepanekuid muudatusteks enda või meeskonna edaspidises tegevuses, teeb ettepanekuid saadud kogemuste edaspidiseks rakendamiseks; motiveerib ja tunnustab meeskonnaliikmeid.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.14 Turvatöötaja, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduses toodud nõuetele; 2. kasutab juhendamisel digioskuste osaoskusi Info haldamine (1.1 ja 1.3), Suhtlemine digikeskkondades (2.1 ja 2.2), Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused); 3. lähtub oma töös sellega seotud õigusaktidest; järgib organisatsioonis kehtestatud ning valveobjektiga seotud korda(sid); jälgib õigusaktide järgimist, sekkub rikkumise lõpetamiseks; 4. õigusvastase sündmuse puhul teavitab asjaomaseid isikuid/organisatsioone/ametiasutusi vastavalt kehtestatud korrale; 5. järgib tööohutuse nõudeid, elektriõhutusnõudeid, tuleohutusnõudeid, päästevahendite jm ohutusnõudeid; jälgib ohutusnõuete täitmist objektile; 6. valib isikust lähtuvalt sobiva suhtlemisstiili ja -viisi; suhtleb inimestega korrektselt; ennetab ja lahendab konflikte; 7. dokumenteerib teenistuslase tegevuse vastavalt kehtestatud korrale; 8. käitub esmaabi osutamist vajavas situatsioonis sobival viisil; 9. kannab vormiriietust vastavalt nõuetele; järgib kehtestatud vormikandmiseeskirju.	
Hindamismeetod(id):	

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	26-06112018-1.7/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Juhan Aia, Viking Security AS Romet Kallaste, Securitas Eesti AS Kaimar Karuauk, USS Security Eesti AS Andre Lilleleht, Eesti Turvaettevõtete Liit Janec Mururand, Keila linn Teo Niklus, Politsei- ja Piirivalveamet Valdur Peebo, G4S Eesti AS Rait Roosve, Eesti Pank Tauri Sepp, Maxima Eesti OÜ Kaarel Treumuth, Riigi Kinnisvara AS
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.11.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5414 Turvatöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Security Guard, level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud terminid	
Lisa 2 Digioskused	